

COVID-19 DÖNEMİ VE EVDEKİ KEŞİFLER

6 Nisan, 2020

GAME CHANGERS

COVID-19 salgını ile bugünün gerçekliği hızla değişiyor, kısa vadede yaşadıklarımız, gelecekteki tüm tutum ve davranışlarımızı etkileyecek.

Gündemdeki konular, rutinler, seçimler, öncelikler ve endişeler, koronavirüs ile yaşama uyum sağlamak için hızla değişmek zorunda kaldı.

Hayatımızdaki bu değişimleri yansıtan bir çok araştırma yapıldı, yapılıyor.

Biz de Sosyal Dinleme yöntemlerimizi kullanarak, Mart ayı süresince dijital dünyada tüketicilerin içtenlikle paylaştığı içerikleri takip ettik ve içinde bulunduğumuz **kriz döneminin öne çıkan temalarını** inceledik.

**SOSYAL ALANLARIN
KAPATILMASI,
BİREYSEL İZOLASYON
ÖNLEMLERİNİN
ALINMASI İLE
BİRLİKTE
SOSYALLEŞMEK İÇİN
İLK ADRES SOSYAL
MEDYA OLDU**

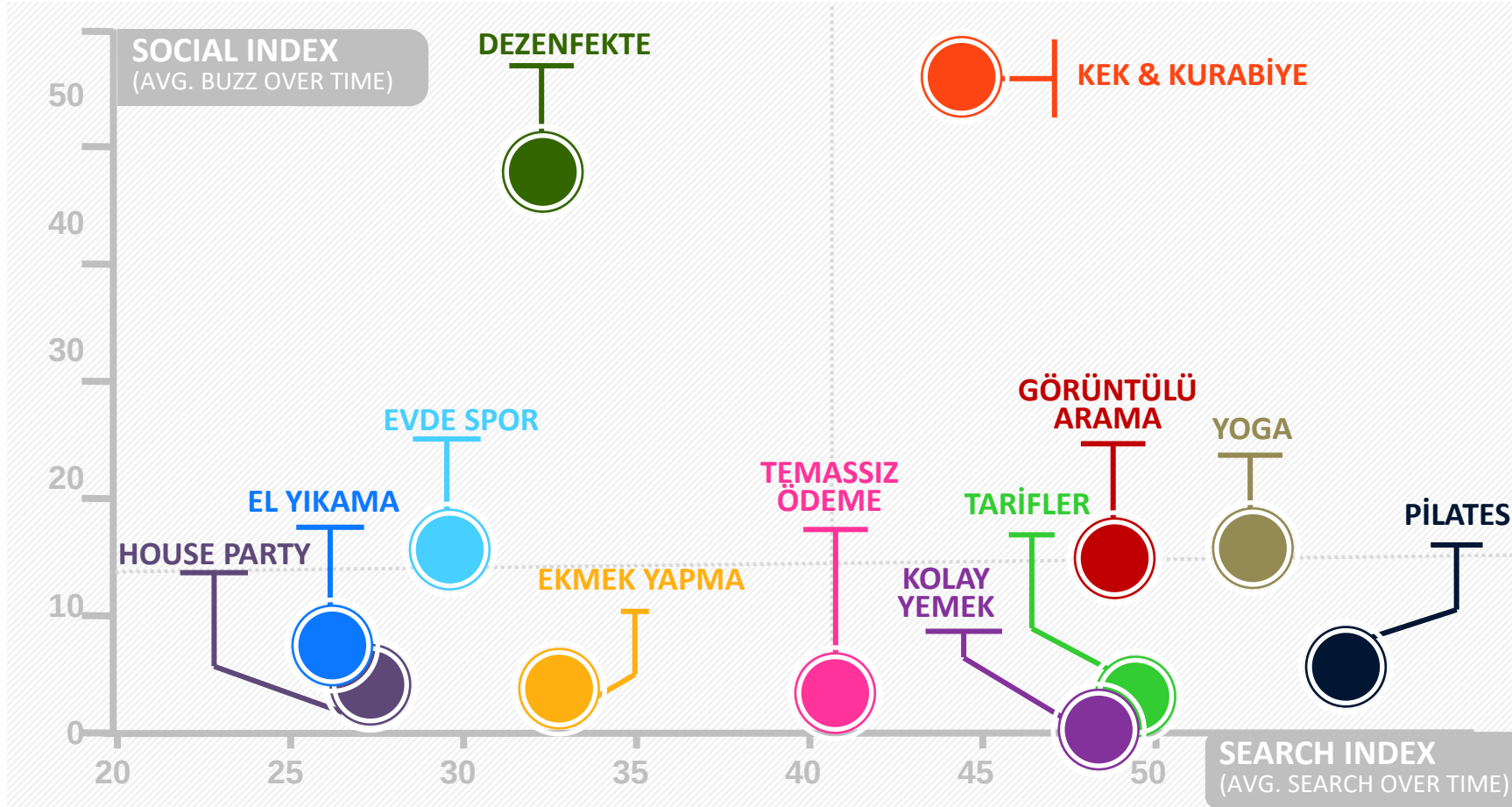

COVID-19 KRİZ DÖNEMİ, DÜNYADA BİRÇOK YENİ TRENDİN ORTAYA ÇIKMASINA VE BAZI ESKİ ALIŞKANLIKLARA GERİ DÖNÜLMESİNE NEDEN OLDU.

TÜRKİYE'DE VE DÜNYADA ÖNE ÇIKAN TEMALAR:

- ❑ Evde Yemek Pişirme
- ❑ Atıştırmalıklar
- ❑ Hamur işleri
- ❑ Paket Servis
- ❑ Stoklama
- ❑ Ekonomik Gıda
- ❑ Dayanıklı Gıda
- ❑ Online İzleme
- ❑ Görüntülü Konuşma
- ❑ Film İzleme
- ❑ Kitap Okuma
- ❑ Meydan Okumalar
- ❑ Temizlik
- ❑ Evde Spor
- ❑ Meditasyon
- ❑ Çocuk Bakımı
- ❑ Uzaktan Eğitim
- ❑ Uzaktan Çalışma
- ❑ Aile Vakti
- ❑ Online Bankacılık
- ❑ Temassız Ödeme
- ❑ Dijital Ödeme
- ❑ Dayanışma
- ❑ Bağış
- ❑ E-Ticaret
- ❑ Hobiler

ÖNE ÇIKAN TEMALAR HAKKINDA, TÜKETİCİLERİN DİJİTAL ORTAMLARDAKİ PAYLAŞIMLARINI DERLEDİK. BAZILARININ GELİŞİMİNE GÖZ ATACAK OLURSAK :

- ❑ Soldaki grafik Y ekseninde temaların sosyal medyadaki ortalama konuşma endekslerini, X ekseninde ise bu temaların Google üzerinden araştırılma oranlarının ortalama endeks değerlerini göstermektedir.
- ❑ Bu grafiğe göre temizliğe yeni bir boyut getiren ‘**dezenfekte etme**’ hareketi ve evdeki vaktimizi tatlandırılan **hamur işi kek ve kurabiyelerin** Mart ayı gündeminde geniş bir yer kapladığı görülüyor.

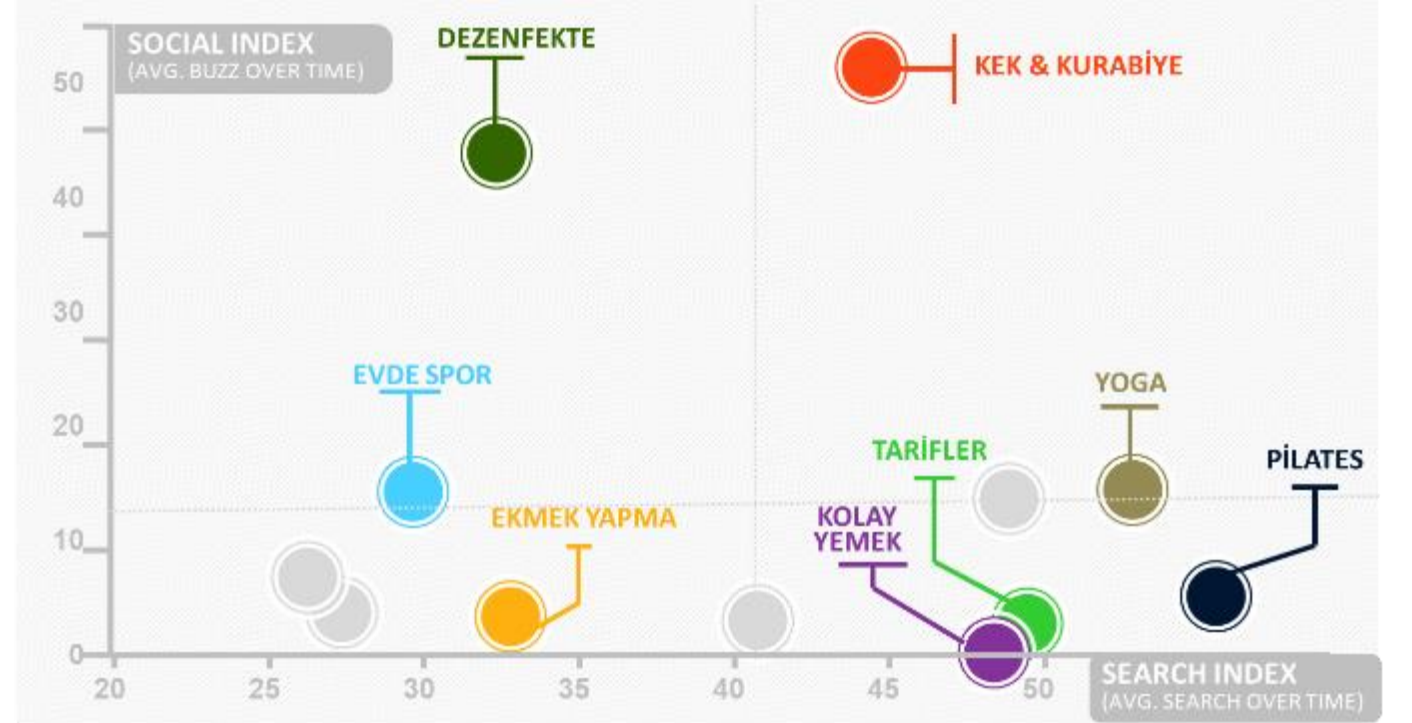
EVDEKİ GÜNLÜK, SIRADAN İŞLER VE AKTİVİTELERE KARŞI TUTUMLARIMIZ DEĞİŞTİ.

EVDE YAŞAM:

#evdekal süreci ile birlikte hemen herkes **mutfakta geçirdiği zamandan** keyif almaya veya **yeni kabiliyetlerin reklamını** yapmaya başladı.

Ev temizliği hali hazırda önemli ve günlük bir konu olmasına rağmen artık **'dezenfekte'etme yöntemleri** ve **kişisel hijyen** ön planda. Detaylı temizliğin odağının artmasıyla, hijyeninin sağlanması gereken daha fazla unsur var. Örneğin, 'el yıkama' yeniden öğreniliyor.

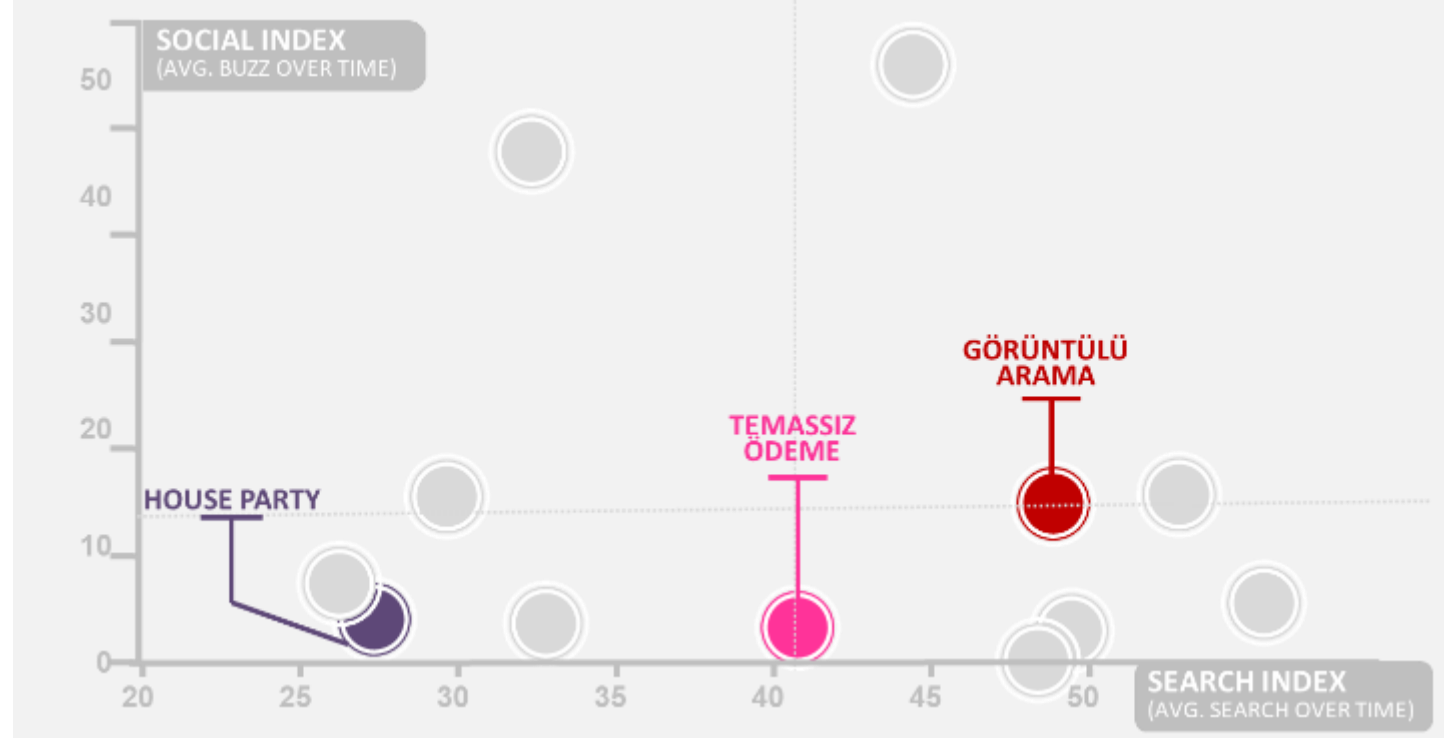
Son yıllarda gittikçe artan spor salonu ziyaretleri, yerini **ekran karşısındaki çevrimiçi egzersizlere** bıraktı; bunu mümkün kılmak için ev içi düzenimizde değişiklikler yapılıyor.

BU DÖNEMDE TEKNOLOJİNİN SINIRLARINI ZORLAYAN VE ÇOĞUMUZ İÇİN YENİ OLAN ALIŞKANLIKLAR DA EDİNDİK.

TEKNOLOJİNİN YENİDEN KEŞFİ:

Mesela, sosyal çevremizden uzaklaştığımız bir alan olan evimizi, görüntülü konuşma teknolojileri sayesinde hem iş hem arkadaş çevremiz ile paylaştık. Sosyal mesafeyi korumaya çalışırken, **kişisel alanlarımızı sosyal kullanıma açtık.**

EVDE YAŞAM

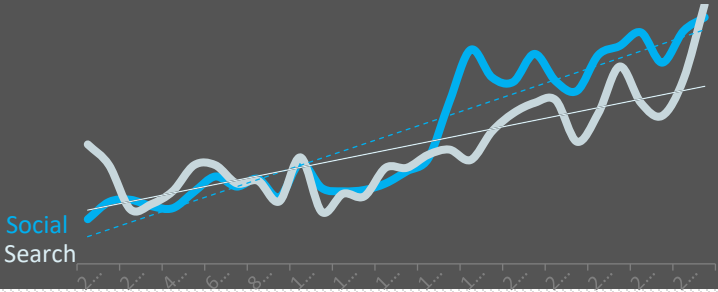
Kek, Kurabiye, Ekmek ve Spor, Yoga, Pilates

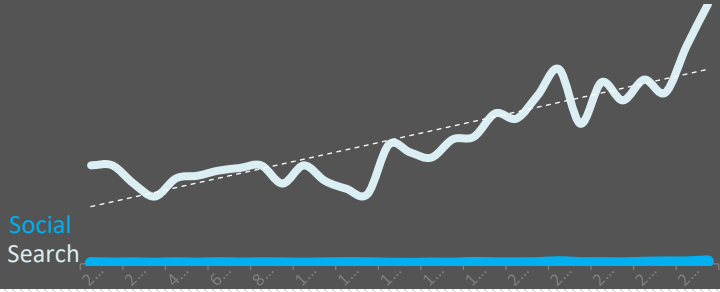
EVDE YEMEK HAZIRLIKLARI, ATIŞTIRMALIKLAR, KOLAY YEMEKLER VE OYALAYICI HAMUR İŞLERİ ÖN PLANDA

29 ŞUBAT-29 MART

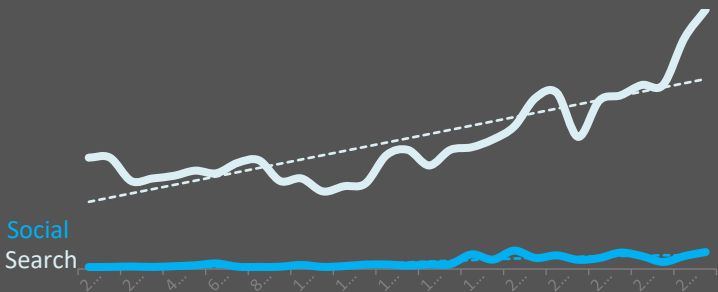
Kek & Kurabiye

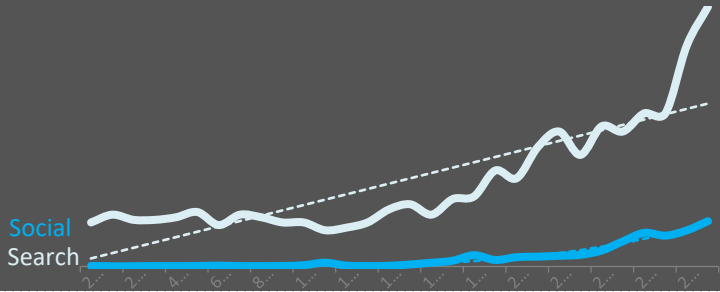
Kolay Yemek

Tarifler

Ekmek Yapma

Evdeki malzemelerle kısa sürede hazırlanabilecek kolay yemek yapma yöntemleri, market alışverişleri için evden çıkamama durumuyla daha fazla gündeme gelmiş gözüküyor.

Evde geçirilen vakti değerlendirmek aynı zamanda yeni tarifleri keşfetmek anlamına da geliyor! Hem yeni tatlar denemek hem de bağışıklığı güçlendirecek sağlıklı tarifler hakkında daha fazla bilgi sahibi olmak gibi motivasyonlarla tarif aramaları da artıyor.

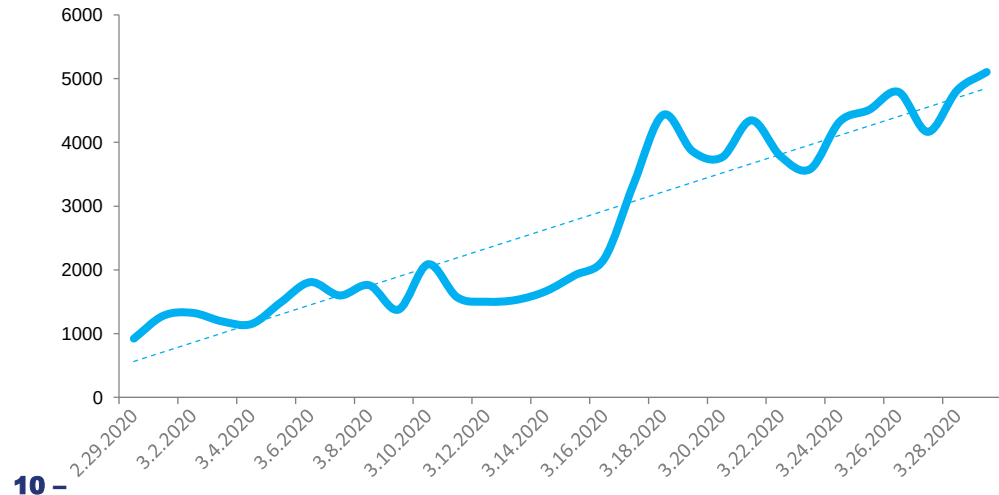
Kek ve kurabiye gibi tatlı atıştırmalıklar hem çok araştırılan hem de sosyal medyada sıklıkla konuşulan ürünler. Her mutfağın demirbaşı niteliğindeki ekmek ise evde bolca vakit geçireceğini anlayan kişilerin hobisi haline geldi.

EVDE KAL, KEK YAP, SUNUM YAP, PAYLAŞ!

Evde geçirilen vaktin artması, ev halkının modunu yükselten kek ve kurabiye gibi ürünlere ilginin artmasına neden oldu. Bu ürünlere gösterilen ilginin arkasındaki **temel motivasyon vakit geçirmek, sıkıntı gidermek**. Mutfığa girme kararı ise genellikle günün ikinci yarısında, **çay saatinde ya da gece vakti**, yapılacak aktivite kalmadığında veriliyor.

Genellikle evdeki malzemelerle kısa sürede hazırlanabilecek kolay tariflere yöneleniliyor. Öte yandan, evde geçirilen vaktin uzaması ile birlikte, bu vakti değerlendirmek amacıyla farklı tariflere olan ilgi de artıyor. Yeni tarifler keşfediliyor.

Kek & Kurabiye Mart Ayı Konuşma Hacmi (Twitter, Blog, Forum)

Son 1 ayda **kek** ile birlikte en çok arananlar:

ıslak kek
kakolu kek
havuçlu kek
portakallı kek
çikolatalı kek
cevizli kek
kolay kek

Son 1 ayda **kurabiye** ile birlikte en çok arananlar:

tuzlu kurabiye
kolay kurabiye
kakaolu kurabiye
çikolatalı kurabiye
elmalı kurabiye
tatlı kurabiye
tuzlu kurabiye

KEK & KURABIYE SUNUMLARI

Kafelerden yapılan yemek/sunum paylaşımların yerini **evde yapılan ürünlerin fotoğrafları** doldurdu. Bu paylaşımlar ortaya çıkan ürünün gururu ve motive edici söylemlerle birlikte paylaşılıyor.

Bir takım can sıkıntısı faaliyetler. #Kurabiye #evdekal #evdekaltürkiye

#EvdeKalKekYap meydan okuması mı başlatsam 😊 Yok şakaydı meydanlardan çekiliyorum 🍷 Ama portakallı çikolatalı kek sevilir arkadaşlar #tavsiye

evden çıkamıyorum;
1. gün: su diziyi de izliyim
3. gün: kek yapayım ya
5. gün: asansör düşerken zıplasam olur acaba

2,808 11:24 PM - Mar 17, 2020

Evden çıkamıyoruz diye kek börek yapmayı öğrendim beni alan yaşadı

10 7:12 AM - Mar 22, 2020

Niye herkes sıkıntıdan tatlı, kurabiye vb. şeyler yapıyor

12 1:38 AM - Mar 27, 2020

Ya Facebook ne garip bir ortam dünya ölüyor millet kek ekmek tarifi kaynana gelin tartışmaları ve cinsiyet tahminleri bence cahilleri önden alalım 😂😂😂 #pazar

2 6:57 PM - Mar 22, 2020

Herkesin favorisi: Islak Kek
Hakkında en fazla arama yapılan kek tipi

@Corona günlerinde
Açılı #Kurabiye...
#iyiaksamlar

#HayatEveSığar #EvdeKalEvdekal #COVID19 #EvdeKalTürkiye #EvdeHayatVar
#EvdeKalistanbul #Covid19turkey #hamurisi #poğaça #kurabiye #çay
#caysaatı #yemek #tatlı #istanbul #boomerang #pazar #hattasonu

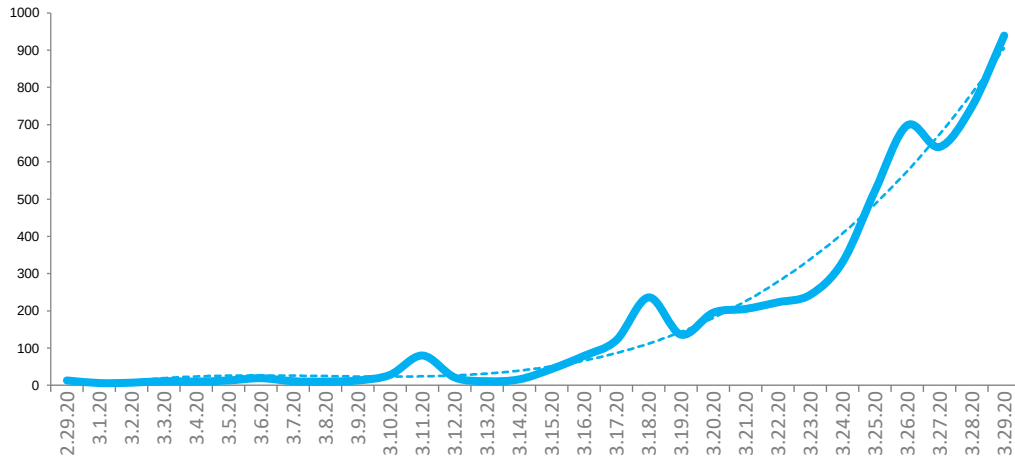

BİR TERAPİ YÖNTEMİ: KENDİ EKMEĞİNİ YAP

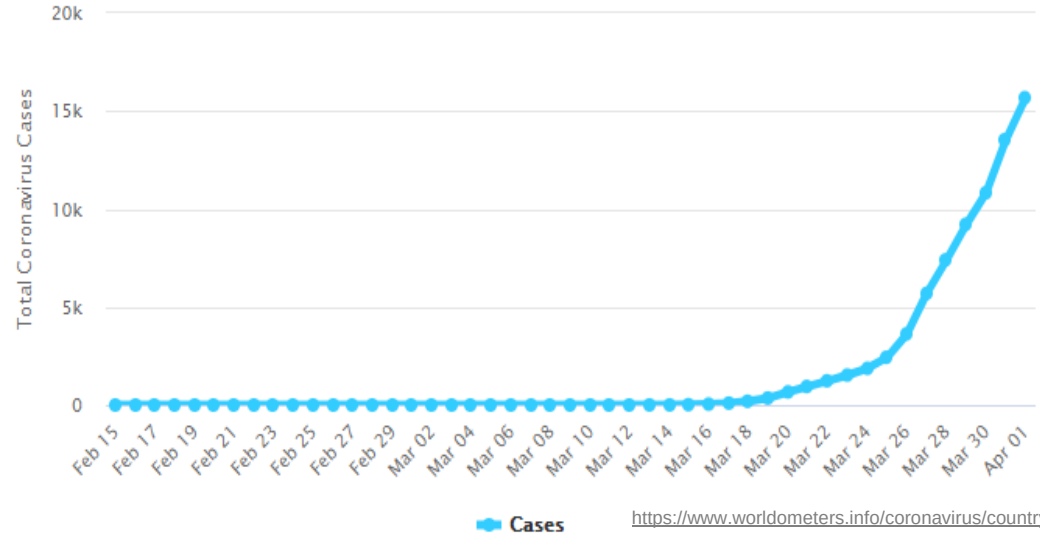
Sosyal medyada sıkça paylaşılmasının da etkisiyle evde **kendi mayasını ve ekmeğini** yapan kişiler gün geçtikçe artıyor. Sosyal medyada Mart ayı içinde ilk olarak 11 Mart'ta, yani Türkiye'deki ilk Covid-19 vakasının açıklanmasından hemen sonra, evde ekmek yapmak ile ilgili konuşmalar başlıyor ve sürekli artarak devam ediyor.

Bu artış grafiği **vaka sayılarının artma grafiği ile benzer bir trend** çiziyor. Vaka sayılarının artmasıyla, **kişisel önlemler artıyor, evde kalma süresi** uzuyor, dışarıdan alınan **besinlerin hijyeni konusunda endişeler** artıyor. Bu doğrultuda, insanlar kendi yöntemleri ile ekmek gibi en temel besin ürünlerini dahi evde yapmaya yönelmiş gözüküyor.

Ekmek Yapma Mart Ayı Konuşma Hacmi (Twitter, Blog, Forum)

Türkiye'deki Vaka Sayıları

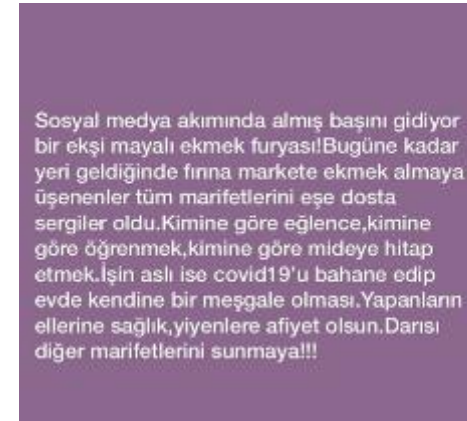

<https://www.worldometers.info/coronavirus/country/turkey/>

BİR TERAPİ YÖNTEMİ: KENDİ EKMEĞİNİ YAP

Salgın öncesi dönemde yaygın bir uygulama olmaması, başarıyla ekmeğini tamamlayanların gururlanmasına neden oluyor. Bir süredir yoğunlukla paylaşılan bu başarı bazıları için ise espiyi konusu oluyor. **Başarılı bir denemenin ardından hissedilen gurur ve yapım sürecinin keyfi** oldukça kuvvetli. Dolayısıyla bu trendin **COVID-19 döneminden sonra da devam edeceği** düşünülebilir.

Son 1 ayda ekmek ile birlikte en çok arananlar:

ekmek tarifi
ekmek yapımı
evde ekmek
ekmek makinesi
ekmek tarifleri
ekmek nasıl yapılır
mayalı ekmek

Neredeyse 2 haftadır herkes gibi ben de ekmeğimi evde yapıyorum 😊

Ekmek yapmışımdır 🧐
#karantinagunlukleri

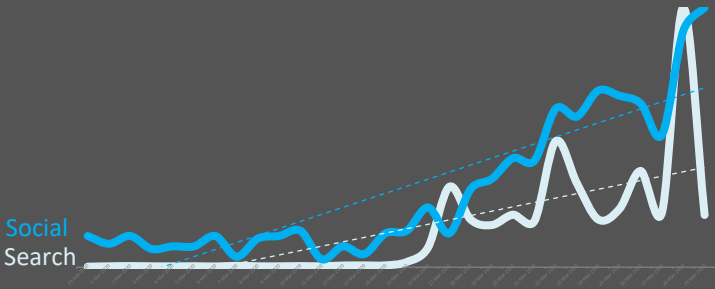
Kek kalıbında ekmek yapmak 😊😊😊
#EvdeHayatVar

#EvdeKal.. Ekmek Yap, Yoğurt Mayala, Turşu Kur, Kitap oku, Resim Yap, Rakı Yap, Bira Yap, Film İzle, Ailenle Vakit Geçir..

EVDE SPOR DENİLİNCE AKLA İLK OLARAK PİLATES VE YOGA GELİYOR.

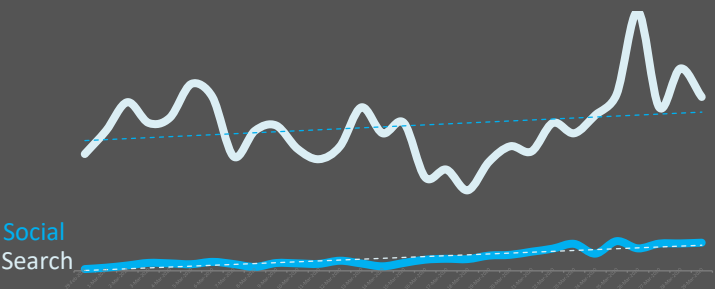
29 ŞUBAT-29 MART

Evde Spor

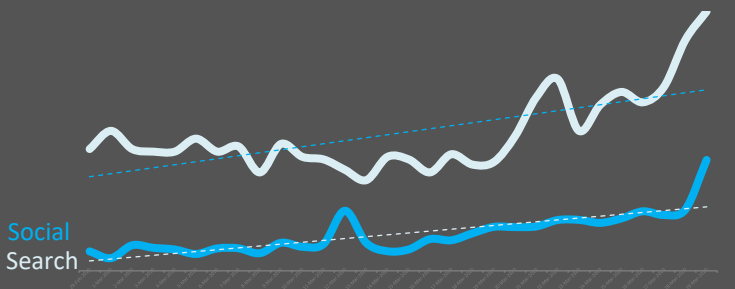

Evde spor yapmak bir çok kişi için yeni ve -alternatifi mümkün olmadığından- zorunlu bir alışkanlık. Bu dönemde internette 'evde spor hareketleri' ve 'evde spor videoları' Google'da en çok aranan içeriklerden.

Pilates

Yoga

Farklı sporlar ile uğraşanlar da aktif kalmak için dar alanda ve görüntülü arama üzerinden yönlendirmelerle uygulanabilecek yoga ve pilates gibi mat sporlarına yöneliyor. Bu sporlara aşina olanlar ise spor salonundaki ortamı evde yaratmak ile meşgul.

- Evde pilates yapmak için çeşitli aletler gerekmesi kullanıcıları çevrimiçi mağazalarda bir arayışa sürüklüyor. Bu konu hakkında en fazla aranan terimler **pilates topu, seti, bandı, matı** oluyor.
- Meditatif etkisi nedeniyle de tercih edilen yoga için genellikle nasıl yapıldığına dair aramalar gerçekleşiyor (**yoga hareketleri, yoga başlangıç, yoga nasıl yapılır, evde yoga**).

TEKNOLOJİNİN YENİDEN KEŞFİ

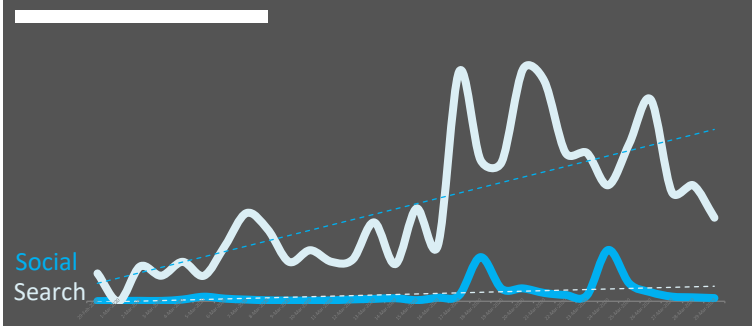
Temassız Ödeme, Görüntülü Konuşma, Houseparty

BU DÖNEM SONA ERDİĞİNDE GÜNLÜK HAYATIMIZDA BİR ÇOK YENİ TEKNOLOJİK UYGULAMA OLACAK.

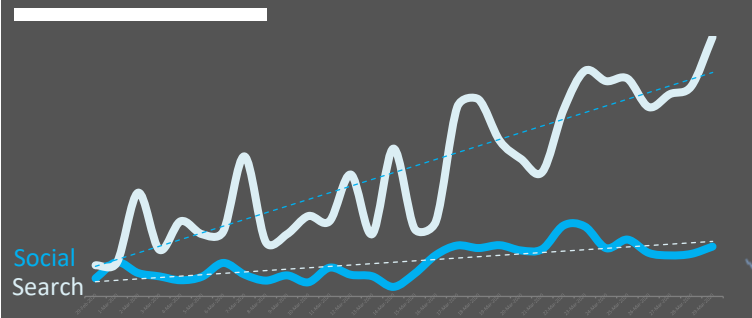
Farklı ödeme yöntemleri, iş ve eğlence amaçlı görüntülü iletişim yöntemleri henüz araştırılma aşamasında. Uzun zamandır varolan teknolojiler olmasına rağmen daha önce ihtiyaç duyulmayan veya öğrenmek için uğraşılmayan uygulamalarken, artık herkesin gündemindeler.

Temassız Ödeme

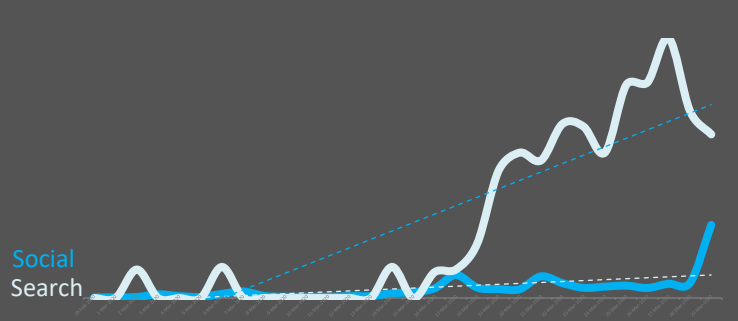

Temassız ve mobil ödeme hakkındaki aramalar ve merak Mart ayı itibariyle artsa da konu hakkındaki konuşmalar ayın ikinci yarısında ivme kazanıyor.

Görüntülü Konuşma

Ev Partisi / Houseparty

Görüntülü konuşma konusu çoğunlukla evden çalışanlar tarafından aranıyor ve konuşuluyor. Bu dönemde popürlüğünü en fazla arttıran uygulama Zoom. Skype, Teams ve Whatsapp ise ikinci planda

Ev partisi konusu evde parti yaparak sorumsuz davrananların eleştirisi ile gündeme gelse de, **oturduğu yerden sosyalleşme amacıyla** yeni kullanılmaya başlanan Houseparty ve benzeri uygulamaların, oldukça merak yarattığı görülüyor.

Aynı anda, aynı aktiviteyi yaparken 'ev partisi' tadını yakalamak ana amaçlardan biri.

Bazı kullanıcılar bu uygulamalar sayesinde eskiden görüşemedikleri kişilerle daha sık görüşebilmeye imkanı bulduklarını belirtiyorlar.

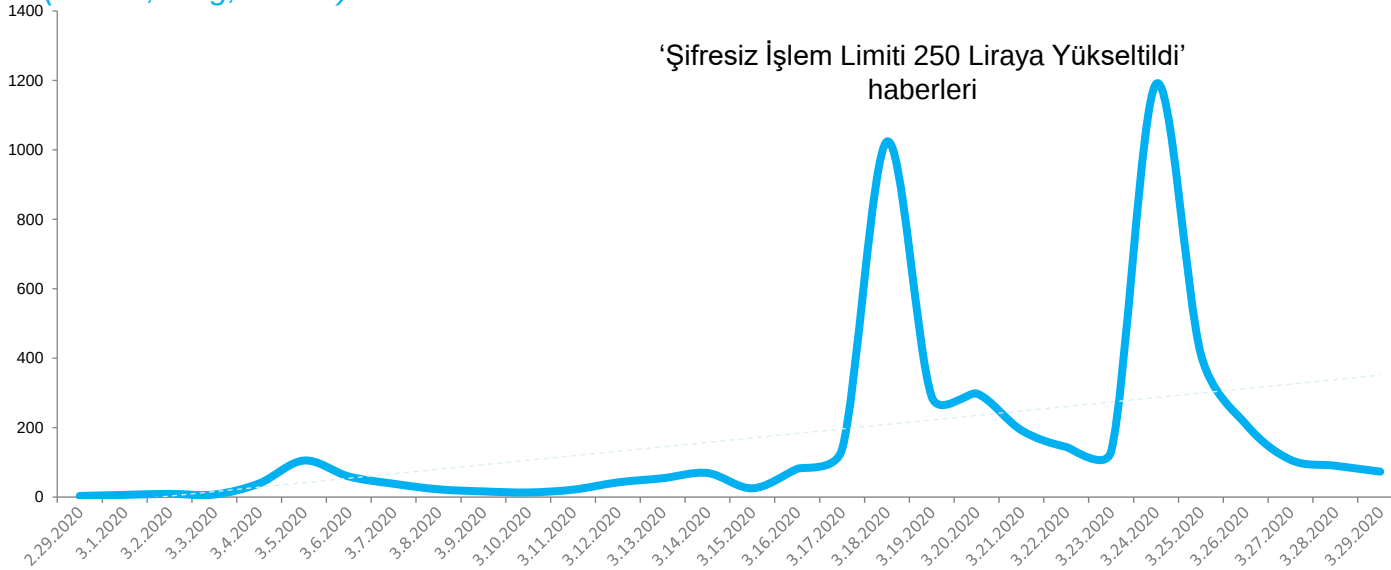

KONUŞMALARDA EN FAZLA TÜM MOBİL VE ONLINE ÖDEME SEÇENEKLERİ İLE BİRLİKTE #TEMASSIZDE, #TEMASSIZDEGE, #TEMASSIZKAL ETİKETLERİ KULLANILIYOR, GOOGLE'DA 'TEMASSIZ ÖDEME NEDİR' ARAMASI YAPILIYOR.

Bankalararası Kart Merkezi'nin yoğun talep nedeniyle şifresiz işlem limitini 18 Mart itibariyle arttıracakđı haberi sosyal medyada bu konu hakkında konuşmaların oldukça artmasına neden oluyor.

Popülerliği gün geçtikçe artan ve tercih edilen bir yöntem olmasına rağmen temassız ödeme ile ilgili sorun yaşanan konular var. Bazı marketlerde temassız ödeme seçeneğinin entegre edilmemiş veya arızalı olması, paket servislerde temassız ödeme nedeniyle bahşış verilemiyor olması, temassız ödeme yaparken bile bazı market çalışanlarının karta temas etmesi sosyal medyada şikayetlere neden oluyor.

Temassız deme Mart Ayı Konuşma Hacmi (Twitter, Blog, Forum)

@ kağıthane Ayazma cadde şubenizi kontrol edin lütfen. **temassız ödeme** seçeneği bulunmuyor makineleriniz arızalıymış. böyle bir zamanda 2 gün boyunca ilgilenilmemiş. boş pazarlama aksiyonlarını bırakın biraz şubelerinize bakın.

Czdanda nakit para varmış temassız kart ile alışveriş yapmaktan unutmışum

temassız alışveriş yaptığımız için çalışan arkadaşlarınıza tip veremiyoruz.Bu konuda çalışanlarınıza prim uygulaması yapmayı veya biz müşteriler için temassız tip uygulaması düşünceniz olabilirmi?

Markete girdim, kart elimde temassız ödeme var mı dedim, kız var dedi elimden kartı aldı cihaza tuttu geri verdi.

Temastan kaçınmamız gereken řu günlerde hiçbir şubesinde temassız ödeme yapamıyoruz. Hangi şubeye gitsen temassız alışmıyor. O kadar şube amışsınız neye yarar, alt yapısını oluşturmasından sonra #

COVID-19 SALGINININ, EĞİTİM HAYATINI DÖNÜŞTÜRÜCÜ BİR ETKİSİ DE OLDU. ONLINE VE UZAKTAN EĞİTİMİN HAYATA GEÇİRİLMESİYLE, İLETİŞİM VE İNTERNET TEKNOLOJİLERİ GİBİ KONULAR İNSANLARIN GÜNDEMLERİNDE DAHA FAZLA YER EDİNİYOR.

Çoğunluğun hoşuna giden bu teknolojiler **kalıcı alışkanlıklar** yaratıyor gibi görünüyor.

online ders sırasında yatağımda kekimi yerken uyuyakalmışım bu iş hoşuma gitmeye başladı

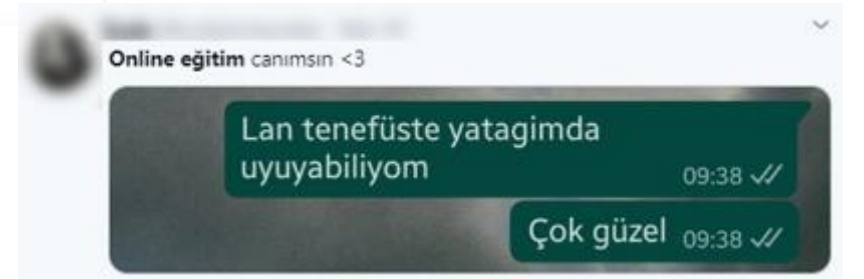
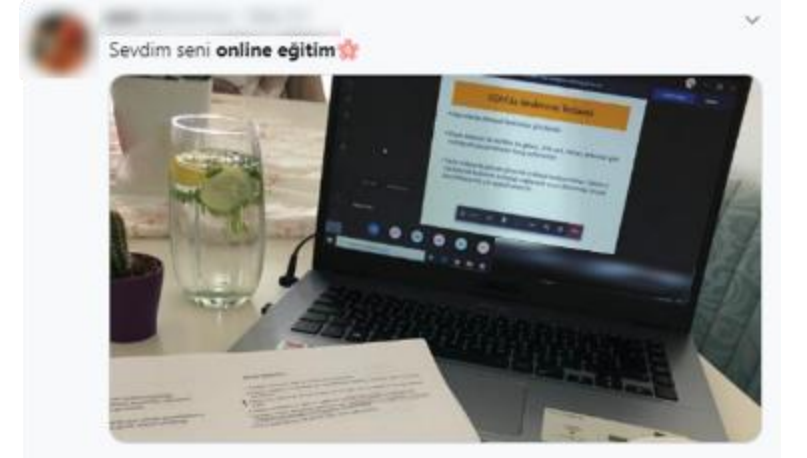
Tüm gün skype - zoom - houseparty - teams arasında geçecek anlaşıldı. Güneydin.

Bu karantinayla beraber over-dose sosyalleşmekten mağdur oldum. Zoom, Hangouts, Whatsapp grupları, Houseparty, Discord, Haxball chat'i ve bilimum mecralardan sürekli bir muhabbet var. Eskiden bir tek ben işsiz olduğum için sorun olmuyordu, artık yorucu olmaya başladı :/

online ders sırasında film izliyorum an itibariyle 🍷🍷

Online sınavda Houseparty yapma fikri ❤️

Online eğitim 1.hafta Ziya Selçuk "çocuklara ders sırasında süt ,kuruyemiş vs. vermeyin."
Online eğitim 2.hafta annem mercimekli patlıcan denetmek için dersimi durdurur. 😊

ARAŞTIRMA HAKKINDA

Bu araştırmada Trend Radar yöntemi kullanılmıştır. **Trend Radar**, Ipsos tarafından sosyal medyadaki **mevcut trend manzarasını keşfetmek ve incelemek** için geliştirilen bir yaklaşımdır. Trend Radar, davranışsal, arama ve sosyal konuşma verilerini kullanarak temel tüketici eğilimlerini ve öngörülerini doğrulama fırsatı sunar.

KULLANIM ALANLARI

DETAYLI BİLGİ İÇİN:

Kurt Gürel

Kurt.gurel@ipsos.com

Deniz Üsten Şentürk

Deniz.usten@ipsos.com

BE SURE. ACT SMARTER.

Centrum Plaza A Blok Aydinevler Sanayi Cad. No:3
34854 Küçükyalı – İstanbul / TÜRKİYE

T : +90 [216] 587 1111
F : +90 [216] 417 6565
www.ipsos.com/tr-tr

@IpsosTurkiye

GAME CHANGERS

